

Comissió per a la regulació de l'escalada

L'escalada és una activitat de llarga tradició a Catalunya, i a la serra de Montsant és una més de les ofertes esportives que el massís ofereix als visitants. La seva roca té unes qualitats excepcionals per a l'escalada, diferents al conglomerat habitual de la resta d'escoles, i presenta multitud de forats i fissures molt interessants.

Des dels inicis de la pràctica d'aquest esport a les nostres contrades, s'han incrementat significativament les vies d'escalada esportiva i han sorgit vies ferrades, especialment des de l'inici de la dècada dels 90.

Atesa la inquietud de la gent del territori envers la compatibilització de determinades activitats amb la protecció del patrimoni natural, l'òrgan gestor del Parc, en el desenvolupament de les competències que té assignades i l'aplicació de la legislació vigent, va impulsar la creació d'una **Comissió per a la regulació de l'escalada** amb la participació de diversos agents socials (propietaris, escaladors, FEEC, DMAH,...), per tal de **consensuar** les mesures reguladores de manera que totes les parts implicades hi fossin representades. Com a resultat de les diverses reunions que s'han realitzat, la Comissió ha zonificat el Parc en funció de la permissibilitat de l'escalada:

- **Zona lliure:** s'hi pot practicar l'escalada sense necessitat d'autorització. Abans d'obrir una nova via, cal haver-ho notificat al Parc.
- **Zona condicionada:** s'hi pot practicar l'escalada des del 15 de juliol fins al 31 de desembre. Abans d'obrir una nova via, cal obtenir l'autorització del Parc.
- **Zona prohibida:** no s'hi pot escalar ni obrir noves vies.

Legislació

- Decret 148/1992, de 9 de juny, pel qual es regulen les activitats fotogràfiques, científiques i esportives que poden afectar les espècies de la fauna salvatge.
- Decret 131/2002, de 30 d'abril, de Declaració del Parc Natural de la Serra de Montsant.

Normes i recomanacions:

- Respecteu la propietat privada. Els propietaris dels terrenys on s'efectua l'escalada (segons la legislació vigent) queden lliures de qualsevol responsabilitat civil davant de qualsevol accident. Tan sols s'hi veurien implicats en el cas que tinguessin una activitat econòmica relacionada amb l'escalada o que en fessin promoció o autorització expressa.
- No abandoneu el material en les vies d'escalada, excepte l'indispensable (reunions i elements d'ancoratge per a assegurança i progressió).
- No utilitzeu pintura ni altres materials per marcar la situació, el nom o la dificultat de les vies.
- Tingueu cura de no malmetre la vegetació rupícola ni la fauna present a la paret o al peu de la via. Respecteu tots els elements del patrimoni arquitectònic.
- La circulació motoritzada només és permesa a les pistes forestals obertes a l'ús públic; respecteu els senyals. No s'han d'obrir nous senders per facilitar l'accés a les zones d'escalada ni nous aparcaments sense el consentiment del Parc.
- L'acampada lliure és prohibida.
- Recordeu que és expressament prohibit fer foc: un descuit pot destruir allò que la natura ha trigat molts anys a crear.
- Que ningú s'adoni que hi heu passat! No embruteu la muntanya amb les vostres deixalles.
- Tingueu present que en tot moment heu d'atendre les indicacions dels agents rurals, el personal acreditat del Parc, i els propietaris i veïns de les terres.

Per què es regula l'escalada?

Les espècies rupícoles que nidifiquen a Montsant, com l'àguila cuabarrada, l'àguila daurada, el falcó pelegrí, el duc, etc. troben un lloc idoni per fer els nius en les fissures de les grans parets verticals. Aquestes parets són també idònies per a la pràctica de l'escalada i aquesta coincidència pot ocasionar conflictes amb aquestes espècies, que són molt sensibles a la presència humana.

El grau de pertorbació depèn principalment de la distància de l'escalador respecte del niu, i del moment de l'any en què es faci l'escalada, ja que el període més fràgil d'aquestes espècies és durant l'època d'incubació dels ous i durant les primeres setmanes de vida dels polls als nius (entre el gener i el juliol). Si l'individu adult, espantat, abandona el niu, l'ou queda desprotegit i l'embrió podria morir; el mateix succeeix amb els polls, a causa del canvi bruscat de temperatura o per falta d'aliment. En el cas que sigui el poll el que intenti fugir, pot morir en saltar del niu abans de saber volar.

Per a algunes espècies, la tranquil·litat al cingle de cria i al seu entorn és necessària tot l'any, ja que hi tenen els principals llocs de descans i refugi. Això implica que en determinades zones la regulació de l'escalada s'ha d'estendre a tot l'any.

Les aus rapinyaires tenen un comportament territorial i dediquen quasi la meitat de l'any a criar una o dues cries. Si es provoca l'abandó del niu, aquell any és infructuós per a la cria de polls i, a la llarga, pot significar el descens de la població o l'extinció d'una espècie en una determinada zona. Si les molèsties són repetides es pot provocar l'abandó definitiu de l'àrea de cria i la consegüent pèrdua de biodiversitat de l'àrea.

Per tal que les activitats dels escaladors no pertorbin el cicle vital de les aus, cal regular l'activitat mitjançant la zonificació de la serra, tant en l'espai com en el temps, així com establir unes normes consensuades per totes les parts implicades.

Què aconseguim amb la regulació de l'escalada?

- Garantim la conservació i millora de les poblacions d'ocells protegits que estan afectats per l'escalada.
- Posem a disposició dels escaladors les eines necessàries perquè practiquin l'escalada de forma respectuosa amb el medi.
- Sensibilitzem els usuaris del parc natural de la importància de la seva fauna salvatge i de la necessitat de respectar-la per poder fer compatibles diferents usos dins l'espai protegit.

Espècies afectades per l'escalada

Àguila cuabarrada (*Hieraaetus fasciatus*)

És l'àguila mediterrània per excel·lència, tot un emblema dels nostres paisatges i muntanyes. En els últims anys ha sofert una davallada important i es considera que és un dels rapinyaires més amenaçats d'Europa. A la península Ibèrica es concentra la major part de la població del continent. A Catalunya n'hi ha actualment 65 parelles, amb una major densitat a les comarques tarragonines i a les Terres de l'Ebre. El Montsant i el conjunt del Priorat són importants refugis per a l'espècie. És un ocell sedentari i molt territorial i sol situar els nius en cingles i penya-segats. S'alimenta d'ocells i mamífers de mida mitjana. És imprescindible conservar els territoris on viu i especialment les zones on nidifica, i evitar qualsevol destorb i pertorbació.

Àguila daurada (*Aquila chrysaetos*)

És l'àguila més gran i espectacular de la península Ibèrica. Els seus territoris se situen preferentment a l'interior de les grans serralades i massissos i a Catalunya és freqüent al Pirineu i Prepirineu, i, en menor mesura, a les muntanyes mediterrànies meridionals. Viu en parelles i és un ocell sedentari que necessita grans territoris per sobreviure. Fa els nius en cingles, tot i que també pot fer-los en arbres. És un gran depredador, capaç de capturar preses de mida considerable, fins i tot carnívors com la guineu. Al Montsant només n'hi trobem una parella i és molt important respectar la seves zones de reproducció i repòs.

Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*)

El més gran dels falcons que trobem a Catalunya fa el niu en cingles i és freqüent en la majoria de muntanyes i serralades del país. És un dels rapinyaires més ràpids i àgils, i caça al vol la major part de les seves preses, gairebé sempre ocells de mida mitjana. Al Montsant hi nidifiquen algunes parelles aprofitant els cingles característics de la serra. És especialment sensible a les molèsties durant l'època de reproducció i cal mantenir la tranquil·litat dels llocs on cria.